

wpłynęło do Biura
Rady Miejskiej
w dniu 31.03.2022 r.
hjm

**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Środzie Śląskiej**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Środzie Śląskiej
55-300 Środa Śląska; Plac Wolności 1
tel.: 71/39 60 786; fax: 71/ 317 44 61
e-mail: gops@srodaslaska.pl;
<https://gops.srodaslaska.pl/>

Środa Śląska, dnia 31 marca 2022 r.

DO.0312.5.2022

**Szanowny Pan
Jerzy Kryciński
Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Środzie Śląskiej**

Sprawozdanie z realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za 2021r.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2021 roku, poz.1006), który zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Pieczka zastępcza

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021r. poz 1006) reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Środa Śląska na lata 2019 – 2021 został przyjęty Uchwałą Nr XIII/136/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 29 sierpnia 2019r., zgodnie z art. 176 pkt.1 w/w ustawy.

System pieczy zastępczej

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny;

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Formy pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej
- 2) instytucjonalnej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu.

Objęcie dziecka pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywająca w pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej może pozostać w pieczy za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub dyrektora placówki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Osoba ta musi spełniać określone warunki:

1. kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, u pracodawcy,
2. legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Dziecko pozbawione w części lub w całości opieki rodzicielskiej może być umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Współfinansowanie przez Gminę pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku readaptacyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości :

- 1) **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2021r.) przebywało **43** dzieci w tym **3** dzieci przebywające na starych zasadach tzn. Gmina nie ponosi kosztów pobytu.

W 2021r. ponoszono częściową odpłatność za **40** dzieci.

Procentowa odpłatność w 2020r.

50% odpłatności za **22** dzieci

30% odpłatności za **6** dzieci

10% odpłatności za **8** dzieci

Procentowa odpłatność w 2021r.

50% odpłatność za **29** dzieci

30% odpłatność za **6** dzieci

10% odpłatność za **5** dzieci

Częściowa odpłatność Gminy w latach 2020/2021

Instytucjonalna piecza zastępcza/ ilość dzieci/ kwota w zł		Rodzinna piecza zastępcza/ ilość dzieci/kwota w zł	
2020r.	2021	2020r.	2021
7 dzieci 39.615,02	5 dzieci 72.054,92	32 dzieci 132.914,20	35 dzieci 165.765,57
(zakończono odpłatność za 2 dzieci, które przeszły w proces adopcyjny. 1 dziecko zostało objęte rodzinną pieczą zastępczą, 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego)	(2 dzieci zostało objęte rodzinną pieczą zastępczą)	(2 dzieci powróciło do domu rodzinnego)	(zakończono odpłatność za 2 dzieci, które opuściły strukturę rodziny zastępczej – program usamodzielnienia sę)

Źródło: GOPS.

Koszty poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020/2021

wynagrodzenie Rodziny zastępczej/wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki kwota w zł/ ilość rodzin		koszty lokalowe kwota w zł/ ilość lokali/ ilość rodzin	
2020	2021	2020r.	2021r.
41.999,34 3 rodziny	46.754,03 3 rodziny	10.546,34 3 lokale 3 rodziny	12.931,14 3 lokale 3 rodziny

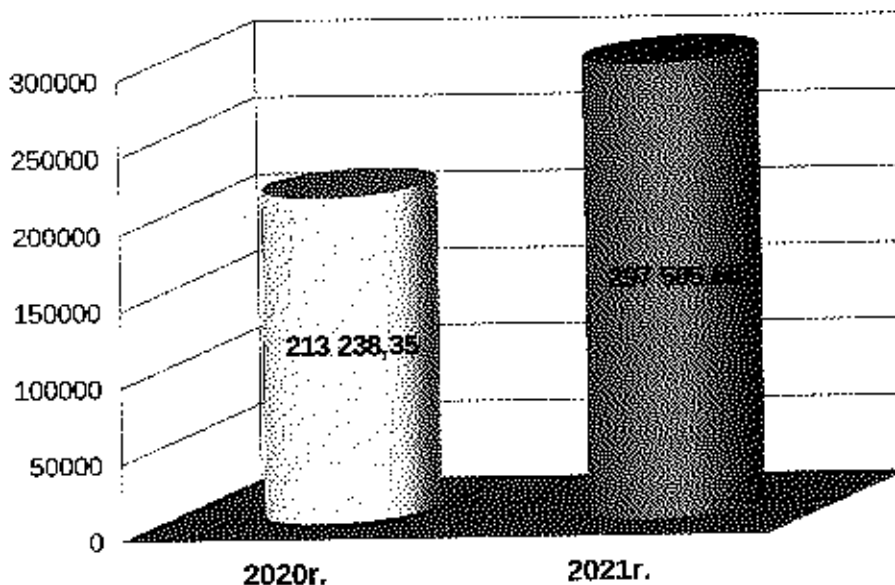
Źródło: GOPS

Koszty poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej tj. wynagrodzenie rodziny zastępczej, wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki oraz koszty lokalowe są ponoszone procentowo.

Wydatki poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej	2020r.	2021r.
Instytucjonalna piecza zastępcza kwota w zł	27.778,47	72.054,92
Rodzinną piecza zastępcza kwota w zł	132.914,20	165.765,57
Wynagrodzenie rodziny zastępczej, wynagrodzenie dla osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki, kwota w zł	41.999,34	46.754,03
Koszty lokalowe, kwota w zł	10.546,34	12.931,14
Razem	213.238,35	297.505,66

Źródło: GOPS

Wydatki gminy poniesione z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Źródło: GOPS

III. Asystent rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie i pomoc asystenta rodziny. Zgodnie z zapisami ustawy zatrudniono asystenta rodziny w wymiarze pełnego etatu. Dominującym problemem występującym w rodzinach są deficyty w umiejętnościach opiekuńczo-wychowawczych, a także nieumiejętne gospodarowanie posiadanym budżetem, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne oraz nadużywanie alkoholu.

Praca asystenta rodziny polega przede wszystkim na wspieraniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności udzielaniu rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększaniu kompetencji rodzicielskich. Rolą asystenta rodziny jest zachęcanie członków rodziny do zmiany, a następnie wspomaganie ich w tym procesie. Działania asystenta rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W 2020r. asystent rodziny pracował z **18 rodzinami**, w których przebywało **41 dzieci** w tym 7 rodzin na wniosek Sądu.

W 2021r. wsparciem asystenta rodziny objętych było **15 rodzin**, w których przebywało **33 dzieci**, w tym 6 rodzin na wniosek Sądu. **W 5 rodzinach** asystentura została zakończona, w tym:

- 2 rodziny - nabyły umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, należycie wywiązują się z obowiązków opiekuńczo-wychowawczych
- 1 rodzina – złożyła rezygnację z asystenta rodziny
- 1 rodzina – pozbawiona władzy rodzicielskiej nad dzieckiem
- 1 rodzina – umieszczenie dziecka w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym na wniosek rodzica

Zadania realizowane przez asystenta rodziny

- treningi budżetowe w rodzinach, w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, nauka systematycznego regulowania bieżących opłat,
- diagnozowanie głównego problemu w rodzinie oraz problemów współistniejących,
- praca nad komunikacją w rodzinie, wsparcie w nabywaniu umiejętności radzenia sobie z problemami,
- praca pedagogiczna z dziećmi, nauka systematyczności,
- praca w kierunku większego zaangażowania rodziców w sprawy szkolne dzieci,
- pomoc rodzinie w sprawach urzędowych,
- praca z rodziną w kierunku utrzymania pracy zarobkowej,
- trening prawidłowego wychowania i opieki, pomoc w sprawowaniu opieki nad dziećmi,
- nauka konstruktywnego spędzania czasu wolnego,
- nauka i trening utrzymania czystości w lokalach mieszkalnych oraz na posesjach budynków,
- trening wykonywania czynności opiekuńczych nad dzieckiem, wskazówki dotyczące higieny, karmienia, kontrola wizyt u lekarzy specjalistów, kontrola realizacji szczepień,
- organizacja w rodzinach indywidualnych pogadań na temat zdrowego trybu życia oraz konsekwencji i skutków związanych z uzależnieniem od alkoholu i środków odurzających
- prowadzenie rozmów motywacyjnych, wspierających, dyscyplinujących
- organizacja w rodzinach pogadań dotyczących stosowania higieny osobistej, kształtowania własnego wizerunku.

Asystent rodziny w celu prawidłowej realizacji zadań współpracował ze specjalistami instytucji :

- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Środzie Śląskiej
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej
- placówek oświatowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Środzie Śląskiej
- przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- członkami grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego,
- psychologiem
- pracownikami socjalnymi
- placówek medycznych(np. lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe)

- placówek opiekuńczo-wychowawczych,

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

2020r.	2021r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta 22 w tym dzieci: 43 (zakończono współpracę z 13 rodzinami)	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta 15 w tym dzieci: 33 (zakończono współpracę z 5 rodzinami)

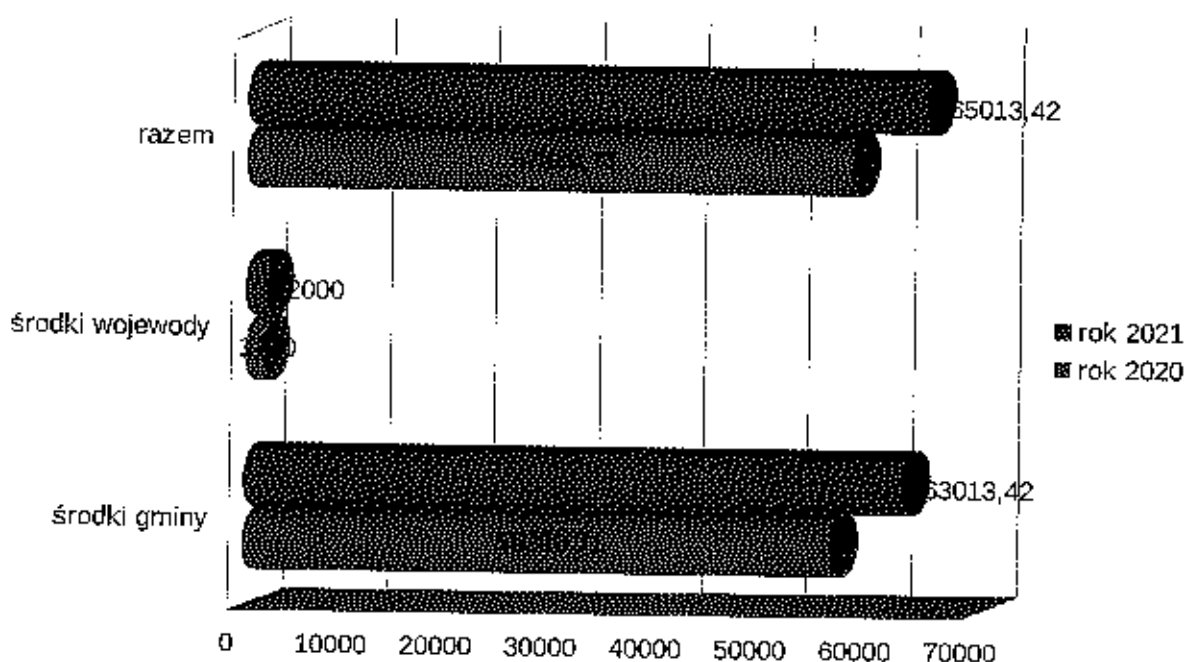
Źródło: GOPS

IV. Dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej na część wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny.

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021r. przystąpił do programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2021 pn. „Program asystent rodziny na rok 2021” ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Powyższe zadanie było dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody w kwocie 2000 zł. jako dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających na rzecz rodzin.

wydatki na asystenta rodziny	2020r.	2021r.
środki gminy	56.220,71	63.013,42
środki wojewody	1.700,00	2.000,00
razem	57.920,71	65.013,42

Źródło: GOPS.

V. Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

W roku 2021 odbyły się 2 cykle. Każdy cykl obejmował 6 spotkań 2 godzinnych. Uczestniczyło 9 osób. W związku z okresem pandemii spotkania odbywały się indywidualnie. Uczestnikami warsztatów były m.in. rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz zgłaszające problemy w zakresie kompetencji wychowawczych. W szczególnych sytuacjach spotkania odbywały się w środowisku domowym uczestnika. Wówczas rodzic nabywał umiejętności praktyczne pod kierunkiem psychologa. Wyjazdy miały na celu poznanie środowiska domowego i adekwatnie dobór treści warsztatów do indywidualnych potrzeb uczestników. U każdego z uczestników przed przystąpieniem do warsztatów dokonywano diagnozy psychologicznej i oceny poziomu kompetencji rodzicielskich (test A. Matczak TKR).

Tematyka warsztatów obejmowała następujące zagadnienia:

- Ukierunkowanie myślenia na potrzeby i możliwości dzieci – czyli jak wzmocnić w dziecku jego naturalne możliwości i zdolności.
- Wprowadzenie umiejętności słuchania dzieci, gdy one zgłaszają się do rodziców z problemem – czyli jak dobrze słuchać dzieci i być na nie uważnym.
- Nauka rozpoznawania uczuć w kontaktach z dziećmi, nazywanie ich – czyli jak budować relację z nimi, głębszą i bliższą.
- Umiejętności motywowania dzieci do aktywności i współpracy z rodzicami – czyli co zrobić aby dzieci słuchały się rodziców.
- Zapoznanie rodziców z podstawową wiedzą na temat stosowania konsekwencji i nagród; rola „ram” zachowania dzieci – czyli jak stawiać granice i nie dać sobie wejść na głowę.
- Jak organizować czas wolny dzieciom (znaczenie urozmaicenia aktywności), jak się z nimi bawić w różnym wieku.
- Jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty i nieporozumienia bez zwycięzców i pokonanych.
- Zapoznanie rodziców ze specyficznymi potrzebami i zachowaniami dzieci w określonych fazach rozwojowych, jak dopasowywać metody wychowawcze, wymagania – do wieku i możliwości dziecka.
- Relacje między rodzeństwem, jak sobie radzić z rywalizacją; jak pomóc budować więź między rodzeństwem aby byli dla siebie źródłem oparcia w przyszłości; nauczanie się sposobów pomocy dzieciom wyeliminowania agresji, wzajemnej niechęci, rywalizacji, manipulacji.
- Wzmacnianie samodzielności i zaradności dziecka.
- Jak skutecznie chwalić dzieci.

Co zyskali rodzice uczestniczący w warsztatach

Kompetencje potrzebne do radzenia sobie w różnych sytuacjach występujących w relacji rodzic – dziecko, skuteczne osiąganie celów wychowawczych, budowanie i utrzymywanie pożądanej wychowawczo więzi z dzieckiem. A w szczególności:

- Większą wiedzę, kompetencje, umiejętności rodzicielskie, opiekuńczo – wychowawcze.
- Wiedzę praktyczną w relacji rodzic-dziecko

- Poprawę funkcjonowania pod względem więzi, zaradności, umiejętności wychowawczych, komunikacji, racjonalnych granic.
- Wsparcie w zakresie wychowywania dzieci, rozwiązywania trudnych sytuacji.
- Zwiększenie wiary we własne możliwości bycia „wystarczająco dobrym rodzicem”.
- Możliwość znalezienia w sobie takich postaw, które ułatwią im radzenie sobie z wychowywaniem dzieci.
- Zwiększenie umiejętności budowania więzi z dziećmi i w całej rodzinie.
- Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z własnymi indywidualnymi trudnościami tak, iż w mniejszym stopniu będą wpływały one negatywnie na wychowywanie dzieci.

Potrzeby związane z realizacją zadań

- Dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, koordynacja i organizacja praca zespołowej, stanowiącej pełne i kompleksowe wsparcie dla rodzin dysfunkcyjnych.
- Zintensyfikowanie pracy w terenie poprzez działania asystenta rodziny, zlecenie usług asystenckich w formie cywilno-prawnej, dodatkowe zatrudnienie.
- Rozwijanie usług specjalistycznego wsparcia psychologicznego w formie treningów kompetencji wychowawczych, warsztatów umiejętności społecznych.

z poważaniem

Otrzymuje:
1. P. Adam Ruciński
Burmistrz Środy Śląskiej
2.a/a

Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Środzie Śląskiej
Jadwiga Boczkowska

